

KYSELYLOMAKE: FSD3160 TUTKIMUKSEN LAAJEMPI VAIKUTTAVUUS YHTEISKUNNASSA
2016

QUESTIONNAIRE: FSD3160 BROADER IMPACT OF RESEARCH IN SOCIETY 2016

Tämä kyselylomake on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Kyselylomaketta hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This questionnaire forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the questionnaire is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta frågeformulär utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om frågeformuläret är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

3. Kyselyn saatekirje

Arvoisa tutkija,

Suomen Akatemia on tehnyt säännöllisiä katsauksia Suomen tieteen tilaan 1990-luvulta alkaen. Katsauksissa on tarkasteltu Suomen yliopistojen ja tutkimuslaitosten tutkimustoiminnan resursseja, tuotoksia ja bibliometrisin menetelmin mitattua tieteellistä vaikuttavuutta tieteenaloittain ja organisaatioittain. *Tieteen tila 2016* - katsauksessa tarkastelemme myös tieteellisen tutkimuksen laajempaa vaikuttavuutta yhteiskunnassa. Tavoitteena on tehdä tutkimuksen vaikutuksia näkyväksi ja kuvata, miten ne syntyvät.

Tiedeyhteisön ulkopuolelle ulottuvia vaikutuksia selvitetään neljällä tieteenalalla, jotka ovat 1) ekologia, evoluutiobiologia ja ekofysiologia, 2) historiatieteet, 3) materiaalitiede ja -tekniikka sekä 4) lääketieteellinen tekniikka ja terveysteknologia. Kyselyn kohderyhmänä ovat näillä aloilla toimivat tutkijat Suomessa. Vastaajien tunnistamiseksi olemme hyödyntäneet Akatemian hakemustietoja sekä Akatemian tiedeasiantuntijoita ja heidän verkostojaan.

Tällä kyselyllä keräämme tietoa tutkimuksen vuorovaikutuksesta, vaikutuksista ja vaikuttavuudesta tiedeyhteisön ulkopuolella. Tutkimuksen tieteellinen vaikuttavuus sinänsä jää kyselyn ulkopuolelle; keräämme siitä tietoa muilla tavoin.

Pyytäisimme ystävällisesti vastaamaan kyselyyn viimeistään 9.2.2016. Vastaamalla kyselyyn voitte myös vaikuttaa siihen, miten tiedeyhteisön ulkopuolelle ulottuvaa vaikuttavuutta tullaan jatkossa seuraamaan ja miten siitä keskustellaan tiedepolitiikassa.

Vastauksia käsitellään luottamuksellisesti. Kyselyn tulokset julkaistaan *Tieteen tila 2016* -katsauksessa tilastoina, yhteenvetoina ja kuvioina, joista ei voi tunnistaa yksittäisen vastaajan antamia tietoja. Mikäli yksityiskohtaisia esimerkkejä halutaan nostaa esiin, niiden käyttöön pyydetään vastaajan hyväksyntä. Tuloksia täydennetään fokusryhmähaastatteluilla, joihin kutsutaan osa kyselyyn vastanneista sekä heidän sidosryhmiensä edustajia. Haastatteluun kutsuttavat tutkijat identifioidaan vastausosoitteen perusteella. Tunnistaminen on vain yhteydenottoa varten; vastauksia ei tarkastella yksilötasolla.

Kyselyssä syntyvä anonymisoitu aineisto, lukuun ottamatta avokenttiin kirjattuja vastauksia, on suunniteltu avattavaksi tutkijoiden ja muiden kiinnostuneiden käyttöön katsauksen valmistuttua. Aineiston avaamisessa seurataan Avoin tiede ja tutkimus -hankkeen esittämiä periaatteita, ks. <http://avointiede.fi/datan-avaaminen/>.

Vastaamme mielellämme mahdollisiin kysymyksiin. Lisätietoja kyselystä antaa tiedeasiantuntija Katri Huutoniemi ja *Tieteen tila 2016* -katsauksesta johtava tiedeasiantuntija Anssi Mälkki. Tieteen tila -katsauksista löytyy tietoa sivulta www.aka.fi/tieteentila.

Yhteistyöterveisin,

Anssi Mälkki
Johtava tiedeasiantuntija
anssi.malkki@aka.fi
puh. 029 533 5027

Katri Huutoniemi
Tiedeasiantuntija
katri.huutoniemi@aka.fi
puh. 029 533 5145

4. Kyselylomake

Kysely tutkimuksen laajemmasta vaikuttavuudesta yhteiskunnassa

TAUSTATIEDOT

1. Väittelyn jälkeinen kokemus tutkimustyöstä *

- Alle 5 vuotta
- 5-10 vuotta
- Yli 10 vuotta

2. Mitä seuraavista tieteenaloista tutkimukseenne edustaa? *

- Ekologia, evoluutiobiologia ja ekofysiologia
- Historiatieteet
- Materiaalitieteet
- Lääketieteellinen tekniikka ja terveysteknologia
- Ei mitään yllämainituista (Kysely päättyy osaltasi tähän. "Seuraava" -painikkeella siirryt suoraan kyselyn viimeiselle sivulle, josta voit lähettää vastauksesi.)

3. Mikä seuraavista kuvaa parhaiten rooliasi tutkimuskentällä? *

Toivomme, että vastaat **kaikkiin** kysymyksiin valitsemastasi roolista käsin. Jos olet esim. tutkimusryhmän johtaja, pyri vastaamaan ryhmäsi näkökulmasta. Jos olet itsenäinen tutkija, voit vastata omasta, henkilökohtaisesta näkökulmastasi, vaikka osa kysymyksistä onkin kirjoitettu monikkomuotoon tutkimusryhmiä silmälläpitäen.

- Useasta tutkimusryhmästä koostuvan verkoston tms. johtaja
- Tutkimusryhmän johtaja
- Tutkimusryhmän jäsen
- Itsenäinen tutkija
- Sivutoiminen tutkija
- En toimi enää/toistaiseksi tutkimuskentällä (Kysely päättyy osaltasi tähän. "Seuraava" -painikkeella siirryt suoraan kyselyn viimeiselle sivulle, josta voit lähettää vastauksesi.)

TUTKIMUKSEN YHTEISKUNNALLISET LÄHTÖKOHDAT

4. Tutkimukseenne pääasiallinen suorituspaikka tällä hetkellä *

- Yliopisto
- Valtion tutkimuslaitos
- Yritys
- Muu, mikä?

5. Tutkimukseenne tavoite tai päämäärä *

Missä määrin seuraavat luonnehdinnat vastaavat tutkimukseenne päämääriä?

(5=erittäin hyvin, 4=melko hyvin, 3=ei hyvin eikä huonosti, 2=melko huonosti, 1=erittäin huonosti, EOS=en osaa sanoa)

	5	4	3	2	1	EOS
Tutkimus pyrkii edistämään tieteellistä ymmärrystä joistakin ilmiöistä ilman selkeää yhteyttä käytännön sovelluksiin tai yhteiskunnallisiin tietotarpeisiin.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tutkimus pyrkii edistämään tieteellistä ymmärrystä joistakin ilmiöistä, jotka ovat käytännön kannalta tärkeitä tai ajankohtaisia.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tutkimus pyrkii löytämään uutta näyttöä tai uusia tieteellisiä näkökulmia, jotka uudistavat vallitsevaa						

käytäntöä tai käsitystä.

○ ○ ○ ○ ○ ○

Tutkimus pyrkii ratkaisemaan joitakin käytännössä havaittuja ongelmia tai palvelemaan joitakin käytännön tarpeita.

○ ○ ○ ○ ○ ○

6. Mistä tutkimukseenne on saanut rahoitusta?

Valitse kaikki merkittävät viimeaikaiset rahoituslähteet.

- Yliopiston tai tutkimuslaitoksen perusrahoitus (muu kuin ulkoisen hankerahoituksen edellyttämä omarahoitusosuus)
- Yliopiston tai tutkimuslaitoksen ulkoisen hankerahoituksen edellyttämä omarahoitusosuus
- Suomen Akatemia
- Tekes
- Muu kotimainen julkinen rahoitus (esim. ministeriö), mikä?
- Säätiö tai rahasto, mikä?
- Yritys
- EU
- Muu ulkomainen julkinen rahoitus, mikä?

VAIKUTTAMISEN KANAVAT

7. Miten tutkimukseenne tuottama uusi tieto, teknologia, osaaminen tai ymmärrys välittyy tiedeyhteisön ulkopuolelle?

*

Arvioi seuraavien vaikuttamisen kanavien tärkeyttä oman tutkimukseenne kohdalla. Tärkeys viittaa tässä yhteydessä kanavan aktiiviseen käyttöön.

(5=erittäin tärkeä, 4=melko tärkeä, 3=ei tärkeä mutta ei merkityksetönkään, 2=melko merkityksetön, 1=merkityksetön, EOS=en osaa sanoa)

	5	4	3	2	1	EOS
Tietoa levitetään eri tieteenalojen yhteistyön kautta (esim. monitieteiset julkaisut ja konferenssit)	○	○	○	○	○	○
Tutkimustuloksia viedään potentiaalisille käyttäjille (esim. mallien, patenttien, suositusten hyödyntäminen)	○	○	○	○	○	○
Tutkimuksen tuotoksia avataan avoimesti käytettäväksi (esim. aineistojen avaaminen, open access - julkaiseminen)	○	○	○	○	○	○
Tutkimuksesta keskustellaan erilaisten sidosryhmien kanssa (esim. tapaamiset, työpajat)	○	○	○	○	○	○
Tietoa yleistajuistetaan suurelle yleisölle (esim. lehtiartikkelien, näyttelyiden välityksellä)	○	○	○	○	○	○
Osaavien ihmisten välityksellä (esim. asiantuntijoiden liikkuvuus ja kouluttaminen)	○	○	○	○	○	○
Tutkijoiden oman "täsmävaikuttamisen" kautta (esim. kannanotot, esiintymiset, lobbaus)	○	○	○	○	○	○
Tutkimusta tehdään vuorovaikutteisessa prosessissa, johon osallistuu tiedeyhteisön ulkopuolisia toimijoita (esim. osallistava tutkimus, yhteissuunnittelu)	○	○	○	○	○	○
Tutkimukseen ryhtyminen itsessään on interventio (esim. vallitsevien uskomusten tai vaiettujen aiheiden kriittinen tarkastelu, kokeileva tutkimus)	○	○	○	○	○	○

8. Kerro lyhyesti tutkimukseenne tärkeimmistä vaikuttamisen kanavista.

9. Nimeä yksi tai useampi tutkimukseenne perustuva julkaisu tai muu tuotos, jolla on ollut vaikutuksia tiedeyhteisön ulkopuolella.

Anna tuotoksen täsmällinen nimi ja julkaisutiedot (tai muu tunniste) - saatamme selvittää sen leviämistä ja käyttöä. Liitä mukaan oma arviointi siitä, mihin ja miten julkaisu tms. on vaikuttanut. Tutkimukseenne vaikuttavuutta kartoitetaan laajemmin myöhemmissä kysymyksissä.

VUOROVAIKUTUS

Tutkimuksen vaikuttavuus syntyy usein vuorovaikutuksen kautta. Vuorovaikutus voi olla joko suoraa (henkilökohtaiset kontaktit) tai

epäsuoraa (esim. viestintä, julkaisut), ja sen luonne voi vaihdella vapaamuotoisista kohtaamisista vakiintuneisiin yhteistyömuotoihin (esim. ohjausryhmät). Kyselyn tässä osiossa kartoitamme tutkijoiden vuorovaikutusta oman tutkimusyhteisön ulkopuolisten tahojen kanssa. Vuorovaikutuksen eri ulottuvuudet on purettu useaksi eri kysymykseksi, joten suosittelemme vilkaisemaan koko osiota (kysymykset 10-13) ennen kysymyksiin vastaamista.

10. Minkälaisen sidosryhmien, organisaatioiden tai toimijoiden kanssa tutkimukseenne on ollut vuorovaikutuksessa?

Valitse kaikki ne toimijaryhmät, joiden kanssa on jaettu tutkimuksen kannalta relevanttia tietoa tai näkemyksiä, esimerkiksi tutkimuskysymyksen asettelusta tai tutkimuksen tuloksista ja niiden tulkinnasta. (Jos jokin toimija edustaa useampaa alla mainituista toimijaryhmistä, valitse ryhmä, joka kuvaa parhaiten ko. toimijan intressejä suhteessa tutkimukseenne.)

- Tieteelliset toimijat oman tutkimusyhteisön ulkopuolella (esim. muut tieteenalat, muuntyyppiset organisaatiot) [A]
- Koulutusta palvelevat toimijat oman tutkimusyhteisön ulkopuolella (esim. ammattikorkeakoulut, opetussuunnitelmien laatijat) [B]
- Elinkeinoelämän toimijat (esim. yritykset) [C]
- Julkishallinnon toimijat (esim. viranomaiset, poliitikot) [D]
- Kansalaisyhteiskunnan toimijat (esim. järjestöt, yhdistykset, kerhot) [E]
- Tavalliset ihmiset tai suuri yleisö (esim. potilaat, kuluttajat, kansalaiset) [F]
- Muu, mikä? [G]

11. Millaisessa roolissa edellä valitsemasi toimijat ovat olleet suhteessa tutkimukseenne?

Jos valitsit edellä useita toimijaryhmiä, määritä jokaisen rooli erikseen merkitsemällä ko. toimijaryhmän kirjaintunnus (A-G) sen roolia kuvaavaan vaihtoehdon perässä olevaan avokenttään. Yhdellä toimijaryhmällä voi olla useita rooleja.

- Tutkimuksen yhteistyökumppanina
- Tutkimuksen ohjaajana tai suuntaajana
- Tutkimuksen rahoittajana
- Tutkimuksen aktiivisena seuraajana
- Tietolähteenä, innoittajana tai avustajana
- Tutkimustiedon käyttäjänä, hyödyntäjänä tai soveltajana
- Tutkimustiedon välittäjänä tai kriitikkona
- Jossain muussa roolissa

12. Nimeä tärkeimpiä oman tutkimusyhteisönne ulkopuolisia toimijoita, joiden kanssa tutkimukseenne on ollut vuorovaikutuksessa, ja kerro lyhyesti vuorovaikutuksen luonteesta ja sisällöstä.

Pyrimme ymmärtämään vuorovaikutuksen taustalla olevia mekanismeja. Yksittäisiä esimerkkejä ei nosteta aineistosta esille ilman vastaajan hyväksyntää.

13. Millä muulla tavoin olette konkreettisesti pyrkineet edistämään tutkimukseenne vaikuttavuutta?

VAIKUTUKSET

Alla esitetyt kysymykset (14-17) perustuvat ajatukseen, että tutkimus on vaikuttavaa, kun se edistää yhteiskunnassa tärkeinä pidettyjä asioita. Tässä pyrimme kartoittamaan tutkimukseenne odotettavissa olevia (myötä)vaikutuksia erilaisiin asioihin, emme tutkijoiden henkilökohtaisia preferenssejä (vaikka yhteys näiden välillä onkin usein olemassa).

14. Mitä konkreettisia, tiedeyhteisön ulkopuolelle ulottuvia vaikutuksia tutkimuksellanne on ollut?

Nimeä yksi tai useampi jo nähtävissä oleva edistysaskel tai kehityskulku, johon tutkimuksellanne on ollut osuutta. Kerro mahdollisimman konkreettisesti, millä tavoin tutkimukseenne on edistänyt näitä asioita (esim. mikä tulos tai näkökulma on ollut ratkaiseva, mihin asiaan se on vaikuttanut, keiden toiminnassa se näkyy, ja miten?)

15. Millaiset tekijät vaikeuttavat tutkimuksen vaikutusten tunnistamista ja/tai edistämistä? *

Arvioi seuraavien väittämien paikkansapitävyyttä oman tutkimuksen kohdalla.

(5=täysin samaa mieltä, 4=osittain samaa mieltä, 3=ei samaa eikä eri mieltä, 2=osittain eri mieltä, 1=täysin eri mieltä, EOS=en osaa sanoa)

	5	4	3	2	1	EOS
Vaikutukset ilmenevät tyypillisesti pitkällä aikavälillä (yli 10 vuotta)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vaikutukset riippuvat pitkälti siitä, miten tutkimus onnistuu (kuten esim. high risk, high gain -tyyppisessä tutkimuksessa)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vaikutusten syntyminen riippuu olennaisesti muista ihmisistä tai prosesseista, joihin tutkijoilla on hyvin rajalliset mahdollisuudet vaikuttaa	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Vaikutuksista tai niiden toivottavuudesta on selvästi erilaisia näkemyksiä	☐	☐	☐	☐	☐	☐

16. Kerro lyhyesti, millaisia haasteita tutkimuksen vaikuttavuuden arviointiin liittyy.

17. Missä tutkimuksen potentiaaliset vaikutukset ilmenevät (lyhyellä tai pitkällä aikavälillä)?

Valitse kaikki ne asiat tai kehityskulut, joihin tutkimukseen voi onnistuessaan (myötä)vaikuttaa. Jos tutkimuksen vaikuttavuus ei sovi alla oleviin kategorioihin, kerro siitä omin sanoin seuraavan sivun avovastauksessa (kysymys 18).

Julkiset instituutiot ja palvelut

- Poliittisen päätöksenteon, lainsäädännön tai muun sääntelyn valmistelu
- Opetussuunnitelmien uudistaminen, kasvatuksen suunnittelu
- Muihin julkisiin palveluihin (esim. yleinen turvallisuus, liikenne, sosiaalipalvelut) liittyvät parannukset
- Julkisten instituutioiden toimintakyvyn parantuminen (esim. ongelmiin puuttuminen, avoimet keskustelufoorumit)
- Muu vaikutus julkisiin instituutioihin ja palveluihin, mikä?

Talous ja sen uudistuminen

- Yksittäisten yritysten toimintakyvyn parantuminen tai kilpailukyvyn vahvistuminen (esim. uudet tai parannetut tuotteet tai palvelut)
- Työllistymismahdollisuuksien tai asiantuntijatyön lisääntyminen (esim. uuden osaamisen kautta syntyvät työpaikat)
- Uusi yritystoiminta, sijoitusten houkutteleminen
- Taloudellisen toimintaympäristön kehittäminen tai uudistuminen, taloudellinen mukautumiskyky (esim. rakenteellinen monipuolisuus, uudet toimintatavat)
- Muu vaikutus talouteen ja sen uudistumiseen, mikä?

Terveys ja hyvinvointi

- Vähentynyt sairastavuus, parantunut fyysinen terveys tai mielenterveys
- Sosiaalisten ongelmien vähentyminen, lisääntynyt yhteiskunnallinen hyvinvointi
- Parantunut terveydenhuolto
- Terveysriskien hallinta tai ennaltaehkäisy
- Muu vaikutus terveyteen ja hyvinvointiin, mikä?

Ympäristö ja luonnonvarat

- Ympäristön kuormituksen vähentyminen, ympäristön tilan parantuminen
- Luonnonvarojen kestävä käyttö, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen
- Rakennetun ympäristön, infrastruktuurin tai alueiden käytön kestävyys

Ympäristöriskien hallinta tai ennaltaehkäisy, ekologinen palautumiskyky

Muu vaikutus ympäristöön ja luonnonvaroihin, mikä?

Inhimilliset kyvykkydet ja kulttuuri

Kansalaisten sivistyksen, aktiivisuuden tai osallistumisen vahvistaminen

Kulttuurisen monimuotoisuuden turvaaminen, parantunut kulttuurien välinen vuorovaikutus tai rinnakkaiselo

Luovuutta, kokeilemista ja oppimista tukevien toimintaympäristöjen kehittäminen

Kansallisen tai kansainvälisen yhteisön kehitys (esim. kansallinen identiteetti, globaali oikeudenmukaisuus)

Muu vaikutus inhimillisiin kyvykkyysiin ja kulttuuriin, mikä?

AVOIN PALAUTE JA OSALLISTUMINEN JATKOON

18. Muita huomioita tutkimukseenne vaikuttavuudesta tiedeyhteisön ulkopuolella tai vaikuttavuuden arvioimisesta yleensä.

Sana on vapaa! Voit tarvittaessa myös täydentää vastauksiasi aiempiin kysymyksiin.

19. Olisitko halukas osallistumaan oman alasi tutkimuksen laajempaa vaikuttavuutta koskevaan fokusryhmähaastatteluun? *

Fokusryhmähaastattelu on valikoidussa ryhmässä tapahtuva ja haastattelijan ylläpitämä keskustelu ennalta suunnitellun haastattelurungon pohjalta. Yhteen ryhmään kutsutaan haastateltavia sekä tutkimuskentältä että sen ulkopuolelta, yhteensä 4-10 henkilöä. Haastattelut pidetään Helsingissä maaliskuussa 2016.

Kyllä - minuun saa olla yhteydessä haastatteluun liittyen

Mahdollisesti - minuun saa olla yhteydessä haastatteluun liittyen

En - en halua yhteydenottoa haastatteluun liittyen

20. Mikäli olet kiinnostunut osallistumaan haastatteluun, pyydämme ehdotuksia samaan fokusryhmään kutsuttavista haastateltavista erityisesti tiedeyhteisön ulkopuolelta.

Jos mahdollista, anna myös kontaktihenkilön nimi ja yhteystieto. (Jos vastasit kyselyyn käyttämällä julkista kirjautumissivua ja salasanaa, anna myös omat yhteystietosi!)

KIITOS OSALLISTUMISESTASI!